

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 1. Септембра 1891.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА.

Његово Величанство Краљ Александар I враћа се са свога далеког пута у отаџбину своју у уторак, 3. Септембра 1891. год. влаком експрес-оријентом, који стиже у Београд око 9 часова пре подне.

Представништво општине моли грађане београдске, да дођу на станицу железничку и дочекају свога Краља.

Од суда општине вар. Београда. 1 Септем. 1891. год.

ОБЪАНА.

Суд општине вар. Београда објављује овим свима грађанима вар. Београда, да је радња са мртвачким колима у вароши Београду сваком приватном лицу забрањена, и да само општина београдска према закону и према решењима државних власти може држати мртвачка кола и стављати их грађанима на расположење.

Решењем државне власти, којим је даго општини искључиво право да може држати мртвачка кола, — уједно је забрањено Кости Нешићу саглеру оvd. и сваком другом, да са мртвачким колима ради.

Од суда општине вар. Београда Августа 1891 год. АБр. 2067.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

51. СВЕЧАНА ВАНРЕДНА СЕДНИЦА

држана 18. Јуна 1891 год.

Председавао председник г. Мидов Р. Маринковић, од одборника били г. г. Мил. Капетановић, И. Цветановић, Р. Драговић, К. Б. Михаиловић, Р. Петровић, Ј. Станковић, В. Николић, А. Одавић, М. Цветановић, Лаз. Дашковић, Мил. Ј. Марковић, В. Виторовић, В. С. Новаковић, Л. Јовановић, В. Димитријевић, Н. Поповић, К. Д. Главинић, Ф. Васиљевић.

I.

Председништво објављује одбору да је ова свечана седница једино сазвата ради објављивања имена оних ученика велике школе, који су према оцени савета Академског најбоље израдили два задатка из Историје Српског наро-

да, као и да се тим великошколцима изда награда за рад, коју је награду одбор општински установно у седници својој од 15. Јуна 1889. год. АБр. 335.

Пошто је председник општине кратким, али сходним и језгровитим говором објаснио одбору циљ и корист издавања оних награда би прочитано писмо ректората велике школе АБр. 1162, којим је извештена општина да је Академском савету поднето шест расправа; да је према писменој оцени Академског Савета, која је такођер у одбору прочитана, предложено за награду две расправе, три за похвалу, а једна да се одбаца. После прочитаног писма ректора В. школе, председник је отворивши запечаћена писма, у којима су била имена награђених великошколаца објавио да је задатак: „Облици својине у нашој Историји средњег века“ који је од Академског савета предложен за прву награду од 400 дин. израдио Владислав Рибникар философ III год. а други задатак: „Биографија и државничка радња Милоша Обилића и Вука Бранковића“ предложен од Академског савета за другу награду од 200 дин. израдио Живко М. Романовић философ.

Да би се решење одбора општинског од 1889 год. АБр. 335. извршило и израђени задаци одређеним сумама од 400. и 200. динара наградили, председник предлаже одбору да реши да се према помепутој ранијој одлуци одборској изда из Благајне општинске 600. дин. и одбор је по саслушању овога једногласно решио: да се великошколцима Владиславу Рибникару и Живку М. Романовићу изда из општинске благајне награда за израђене темате и то: првом 400, а другом 200 динара.

52. РЕДОВАН САСТАНАК

17. Јуна 1891. год.

Председавао председник г. Мил. Р. Маринковић, а од одборника били г. г. Ј. Станковић, А. Одавић, Н. Поповић, М. Велизарић, Ф. Васиљевић, М. Јанковић, Мил. Ј. Марковић, М. Капетановић, С. Димитријевић, М. Јовановић, В. Николић, К. В. Михаиловић, Дим. Најдановић, К. П. Михаиловић, Р. Петровић, К. Д. Главинић, В. С. Новаковић, Ј. Петковић, Др. А. Пачу.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 14. Јуна ове год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Марко Велизарић пита председништво да ли је истина да лекари општински већ од дужег времена не полажу благајни општинској и државној приход, који наплаћују од проститутски радњи приликом вршења санитетског прегледа проститутка.

По саслушању овог питања председништво је изјавило да ће идућој седници поднети о овоме извештај.

III.

Одборник г. Сима Д. Милијевић извештава одбор да је Јован Ђуковић изорао општински пут и посејао је јечам или жито; да је заузео општ. јаругу и на средини саградио оборе за свиње; да употребљује воду из јаруге на чишћење обора и да њиме кужи сву осталу воду па и извор, који је у близини. Моли да одбор, ово спречи.

По саслушању овога одбор је ставио у дужност суду општинском па ову ствар извиди помоћу старешине одељка и лекара из тога краја општинског инжењера и правозаступника, и да стање ствари рефарише одбору. Да тој комисији обрати пажњу нарочиту чије је то земљиште заузето, да ли се вода заиста трује и ако заузимач има тапију тога земљишта, да исту, прегледа, јер по дознању у тој тапији нису обележене тачно границе земљишта.

IV.

Председништво извештава одбор да је задржао решење одборско од 14. Јуна 1891. г. АБр. 1175, о полагању трамвајски шина од извршења, јер налази да би се извршењем те одлуке штетили општински интереси. С тога, а на основу чл. 46. закона о општинама износи одбору ову ствар на поновно решење.

Пошто је предходно питање, истакнуто од одборника г. Ђоке Новаковића; са 16 гласова, против 2 (један није гласао) решено, да се ова ствар према чл. 46. закона може изнети одбору на поновно решење, — одбор је, после поменувачног гласања, са 16 гласова (тројица нису гласали, а против није било ни једног) решио да се извештај повереништва АБр. 1175, у свему прими, те да се према томе дозвољава да предузимач може метути у свима улицама међу трамвајским шинама макадам, сем оних улица, које су коцкастом калдрмом калдрмисане.

V.

Председништво износи на одобрење лицитацију држану 14. Јуна 1891 год. за давање под закуп квоска Бр. 2. на калимегдану.

По прочитању протокола лицитације СБр. 9144 и услова прописаних СБр. 8799. одбор је решио: да се у квоску Бр. 2. не може продавати алкохолно пиће, но само: млеко, сурутка бела кафа, ледена кафа, послатице, минералне воде, сируп, лимунада, колачи, сладокед и т. д. Ако лицитант Јахвел Пијаде пристане на ове измењене услове да му се и уступи квоск Бр. 2. за ову годину, а за цену од сто двадесет динара. А ако не пристаје да се расписује друга лицитација.

VI.

Председништво износи на решење молбу ГБр. 921, Павла Целебџића бакалина и других одбору на решење, којом молбом траже да општина дозволи да купе од Јеврема Радивојчевића плоче тротоарске, које су између 6 и 8 с. м. дебљине, да их пред својим имањем у тротоар положе.

Пошто се по овој молби у овај мах није могло донети одборско решење то је председник објавио: да ће овај предмет извести идућој одборској седници на решење.

53. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

21. Јуна 1891. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Д. Дашковић, С. Д. Милићевић, С. Чађевић, В. Виторовић, А. Олавић, М. Велизарић, М. Цветковић, Р. Ђирковић, Ј. Станковић, К. П. Михајловић, В. С. Новаковић, В. Николић, М. Јанковић, К. В. Михајловић, М. Канетановић, Љ. Јовановић, Р. Драговић, Ј. Петковић, Дим. Најдановић.

I.

Прочитани су записници одборских одлука седница држаних 15. и 17. Јуна ове године и у одлуци књиге Бр. 397. учињена је измена: да одбор лиценцирају држану за давање под закуп књеска на Калимегдану одбацује, и наређује да се друга према измењеним условима расписује.

II.

Одборник г. Раденко Драговић предлаже да се приступи ка купатилима на Сави о општинском трошку удеси угоднијим.

По саслушању овога предлога председништво је изјавило: да ће по овоме предлогу учинити шта треба.

III.

Одборник г. Лазар Дашковић пита: кад ће бити готова реконструкција старог водовода, како би се једном већ опростили грађани оскудице у води.

На ово је питање председник одговорио: да ће реконструкција старог водовода бити готова чим се циви исперу, које је испирање већ одпочето, и кад се паместе бунари који су већ давно у фабрици поручени.

IV.

Одборник г. Ђорђе Николић пита: зашто нема воде на чесмама и мисли да би добро би-

ло да надзорна водоводна комисија објасни грађанству.

По саслушању овога председништво је одговорило: да ће надзорној водоводној комисији доставити до знања ову интерпелацију.

V.

Одборник г. Стеван Чађевић предлаже да општина набави неколико дрвених буради, помоћу којих да се поливају улице Београдске.

На ово је одбор решио: да се идућој седници ова ствар као нов предлог на решење поднесе.

VI.

Одборник г. Сима Д. Милићевић извештава одбор да је положени тротоар у краљ Милановој улици пред официрском касином врло хрђав и да као такав неће дуго трајати и да ће га општина морати у кратком времену оправљати.

По саслушању овога извештаја председник је одговорио: да је за пријем тротоар изабрано одборско повереништво, које ће при примању оцењивати да ли је тротоар добро положен и није.

VII.

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 1174, и 1197, којим се траже уверење о владању и имовном стању појединих лица, одбор је изјавио: да је Мијанло Ранчић практ. доброг владања, а сиротног имовног стања. Да му је Михаило Савић калфа бакалски непознат.

VIII.

Председништво износи одбору на мишљење: акт управе вар. Београда и акт кварта врачарског, којим се траже уверења о немаштини извесних лица, и молбе којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању горњих акта и молби, СБр. 8874, 8876, 8885, 9008, 9045, 9104, 9207, 9224, 9476, 9496, 8980, 9223, 9048, 9135, 9339, 9549. — Одбор је изјавио: да се суд предходно увери о имовном стању, па тек онда да изда тражено уверење молицима: Милошу Богдановићу, Јелки Павла Антонића, Јелени Н. Симића, Љубици М. Дукића, Радојки Петровић, Ракили Мајсторовић, Персиди Вељковић, Марији Јовића, Милошу Миловановићу, Дим Антоновићу, Соломону Левију и Драги Ђорђевић; да се Миловану Марићу, Соломону Јудићу може дати тражено уверење; да се Вучку Костићу, Љубомиру Ста-

војевић и Навички Сивали не може дати тражено уверење; да је Алекса Радосављевић доброг владања, а имовног стања сиротног.

IX.

Председништво износи одбору на решење молбе Драгутина Ђорђевића, Лазе Поповића званичника општинских и Влад. Милосављевића добосара општ. којим траже једномесечно осуство ради поправке здравља.

По прочитању тих молби АБр. 1155, 1228, и 1229, одбор решио: да се молицима да тражено осуство, које ће им се рачунати од дана кад га буду употребили.

X.

Председништво износи на решење одбору молбу Павла Целебџића бакал. и осталих, којом траже да општина Београдска дозволи да купе од Јеврема Радивојчевића и положе у тротоар пред својим кућама плоче тротоарске од 6—8 с. м. дебеле, а да општина београдска те плоче исплати диферанту Радивојчевићу по 8 динара квадратни метар, а они да остану за тај тротоар дужни.

По прочитању те молбе и мњења одборског повереништва за преглед и пријем тротоарских плоча одбор је после поименичног гласања, са 13 гласова, против 3 (двојица нису гласали). — усвојио: у свему ову молбу грађана.

XI.

Председништво подноси одбору на решење: протокол оферталне лиценције држане за набавку коцака и полагању коцкасте калдрме, и како је ова ствар нова одбор је одлучио: да се овај протокол лиценције поднесе идућој одборској седници на решење.

XII.

Председништво извештава одбор да противу општинског лекара г. Др Николе Х. Николића постаје неколике тужбе грађана оvd. због његовог нетачног вршења дужности.

По саслушању овог извештаја одбор је одлучио: да се ова ствар стави на дневни ред за идућу одборску седницу.

XIII.

Одборник г. Мијавло Јанковић предлаже да се удари такса трошаринска на бозу, која се у Београду производи и продаје.

По саслушању овога предлога, одбор је одлучио: да се овај предлог поднесе идућој одборској седници на решење.

ЛИСТАК.

ОБЛИЦИ СВОЈИНЕ

НАШОЈ ИСТОРИЈИ
СРЕДЊЕГА ВЕКА.

НАПИСАО
ВЛАДИСЛАВ РИВНИКАР.

(Ову је расправу наградила Београдска општина првом видовданском наградом од 400 дина.)

(наставак)

Новаковић их је помешао, али пронија и баштина то су два са свим различита облика својине, који не стоје ни у каквој другој вези до у тој, што је пронију могао само онај имати, који је имао и баштину, а иначе нико други.

Једно велико зло по српску државу беше у томе, што су у пронију даване и самосталне, слободне сеоске општине заједно с правом судске власти. То је управо

био смртни ударац општинској самоуправи, која је била толико корисна и по благостање народно и по врховног државног управитеља — владоца. Пронија је све то уништила. Сељаци, који су дотле били слободни, губили су ту своју слободу и изједначивали су се са парцима.

Истина, било је одређено, да меропх пронијару мора радити само два дана, али је пронијар имао врло разноликих и многобројних начина и путева, да слободног сељака претвори у створа, који ће му бити потпуно подчињен. Пре свега пронијар је имао над њима судску власт, а то је право које је сваки час могао употребити на своју корист, а на штету подчињених му сељана.

Осим тога, сваки пронијар знао је врло добро, да та пронија неје његово вешто породично имање, већ да ће чим он умре, отићи у са свим друге руке, а неће припасти његовој деци. С тога је гледао да што више награби за себе и за своје, не хајући за јадне сељане и парике, који су тиме упропаћивани и са свим затирани. Према томе са свим је оправдано што вели

Макушев: „Ослободити се од проције, рачунало се за највећу срећу и милост.“*)

Добитак каквог земљишта у пронију увек је доносио собом и војничке дужности. Истина пронија је била награда за какве учињене услуге, али ипак и те војне дужности морале су се тачно вршити. У случају каквог рата, владалац је позивао своје поданике под заставу, а готово на првом месту процијаре. Сваки пронијар био је душа сакупити извештан број војника, потпуно спремљених за бој и снабдених целом ратном опремом. Број војника одређивао се пре а имању, које му је уступљено у пронију.

Пошто је пронија била веома убитачна за сеоске слободне општине, можда би се временом и изгубила, да и владалац неје имао рачуна да је одржава и потпомаже. Јер пронија му је у невољи за време рата увек давала велики број војника, које иначе не би могао скупити. Па с тога и видимо да се српски владоци ревностно труде, да сачувају пронију од побаштињавања, а исто тако и од давања под цркву.

*) Журн. Мин. Нар. Просв. 1874 књига 175 стр. 19

XIV.

Председништво извештава одбор да је г. А. Миловановић цариник београдски према решењима одборским АБр. 737 и 1110, израдио стална правила за варошку трошарину.

По саслушању овога извештаја АБр. 1183, одбор је решио: да се овај пројект правила за варошку трошарину упути на проучавање одборском повереништву за израду трошаринске тарифе, изабратом у седници од 28. Марта ове год. АБр. 722, па да се тек онда овај пројект са мишљењем повереништва поднесе одбору на решење.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ.

Концерт. Данас је после подне концерт на калимегдану. Свираће цела овд. војена пуков. музика најодабраније комаде.

Овим се даје још једна прилика грађанима београдским, да многобројном својом посетом докажу, да им је много стало до улепшавања калимегдана, који је тако потребан за њихово здравље.

Концерт се овај даје у корист улепшавања калимегдана и у корист војене музике.

Улазна је цена 0 50 дин. од особе

Седница: Данас пре подне држаће се ванредна седница одбора општинскога. У овој ће се седници прочитати молба становника бањичког и топчидерског брда и околине сењака, која је молба штампана у претпрошлом броју ових новина.

Решење одборско по овој ствари објавићемо у идућем броју.

Школски одбор. У прошлој седници својој одбор је општински изабро нов школски одбор за вар. Београд.

У одбор су ушла ова г. г.: за квартал палилушки. Сава Богдановић, трг. и Мих. Цветковић инж.; за кв. теразијски Ђорђе Благојевић пенз. и Евг. Чоловић трг.; за кв. варошки Мих. Новаковић пензионар и

Па ипак поред свију тих погодних услова за развитак промије, покрај свега тога што су је бранили и властела (управо промијари) и владалац, опет се неје могла са свим развити у српској држави. Узрок је томе отпор сеоских слободних општина, за које је, као што смо рекли, промија била убитачна. Тај народни отпор учинио је, да промија у нас неје постала феуд, као што је то било на западу Јевропе.

По целој својој природи промија личи на бенефицију. И један и други облик својине не доноси имаоцу нешто стално, не променљиво, већ само пролазно имање, које се сваког часа могло одузети од њега и предати другом коме у руке.

У актима, којима се некоме уступа какво земљиште у промију, увек се налазе поменуте заслуге, због којих то лице добива промију. На пример: *propter fidelia opera et laudabilia portamenta.*

Ако би једно исто добро било дато у промију не једном, већ неколиким лицима онда се као господар записивало једно од њих које одговара држави за војну службу

Триша Ђорђевић, трг.; за кв. дорћолски Марко Велизарић чл. гл. контроле и Јаков Меворах, трг.; за кв. врачарски Стеван Д. Поповић начелн. и Стеван Миљковић бакалин и за кв. савамаалски Вел. Карапеша и Димитрије Перовић трговци.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском одељењу суда општ. вар. Београда, држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 9. Септембра т. г. од 3—6 сати после подне за откопавање и насипање земље на вишњичком друму.

Кауција 150 динара у готовом новцу или државним папирима и

II.

На дан 16. Септембра т. г. од 3—6 сати после подне за грађење макадама на Вишњичком друму.

Кауција 300 дин. у готовом новцу или државним папирима

Ближи услови и предрачуни, могу се видети у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда Гл. 472 28 Августа 1891. год у Београду.

III.

На дан 2. Септембра т. г. од 9—12 сата пре подне за грађење калдрме у Ноћајској и Југовићевој ул. међу котарском и великом пијацом.

Кауција 300 динара.

IV.

На дан 2. Септембра т. г. од 9—12 сати пре подне за грађење калдрме у Ноћајској улици међу Которском и градским пољем.

Кауција 260. дин. све у готовом нов. или државним папирима.

и звало се кефалија. Тај кефалија добивао је навећи део прихода, а остали мање.

И византијски цареви као и наши владари забрањивали су промијарима, да с баштинским правом купују околне сељачке земље, које још никоме нису биле дате у промију како би исте остале на расположењу владоцима, да би их могли дати у промију, коме они хоће. Па ипак су се промијари из све снаге трудили, да промију, ако је могуће, претворе у баштину, или бар да што више права присвоје себи. Крајње развиће промије види се у овом примеру.

Цар Андроник Полеолог био је дао неком Плитону у промију замак Фанар и округ Врису Али доцније он му то да у *наследно* владаће, али само у мушком колену под условом мајората*). Тај замак, дакле и округ Врису, несуде више ни промија у правом смислу те речи, ни баштина, јер промија неје неограничена и неје мајоратска.

И у нашој историји имамо један пример

Миљковић: Acta III 173—176.

Ближи услови могу се видети у грађевинском одељењу суда ово општинског сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији

Од стране суда општине вар. Београда Гл. 1415 27 Августа 1891 год. У Београду.

Општина Београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра, набавке и разна права, и то:

3. Септембра

Набавка 45.000 кила гаса (петролеума) кауција 2100 дин. за осветљење суда и вароши Београда.

6. Септембра

Седам говеђих, и дванајест свињских месарница на великој пијаци, кауција за сваку 120 динара.

11. Септембра

Кућа општинска у абацијској улици у којој сада седи г. Јован Живковић.

16. Септембра

Три општинска дућана у дубровачкој ул. у којима је сада г. Димитрије Фичо.

19. Септембра

Кућа општинска на дорћолу.

23. Септембра

Набавка и оправка фењера.

26. Септембра

Оправка возова чете пожарне.

30. Септембра

Ков коња чете пожарне.

3. Октобра

Изношење ђубрета из свију квартова

8. Октобра

Џубок од говеђих месарница.

11. Октобра

Набавка канцеларијског материјала.

Све ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општ. вар. Београда

где владалац сам од своје воље промију претвара у баштину.*)

Српски властелин Степан Ратковић добио је од српских деспота више села у промију и то по различитим крајевима Србије. У лепеничким Драгиновцима, селу, које је њему било дато у промију, Степан Ратковић имао је своје дворе. Доцније исти Степан као велики логотет српски стекне великих заслуга за босанског владара, јер удеси де се босански краљевић ожени ћерком српскога деспота Лазара. Па како је тим начином, а и стицајем других прилика постигнуто неко јединство између Босне и Србије, босански краљ Стеван Томашевић запише му у *баштину* сва она села, која је дотле уживао као промијар.

Оваки примери, где се промија претвара у баштину ретки су и у српској и у византијској историји**), а и колико их има, падају у доцније доба.

И тако смо прегледали све мене, кроз које је пролазио овај облик својине, што

*) Види: Рачи Rad I стр. 156.

**) Види Успенски loco cit

Услови сваке од ових лицитација, могу се видети у Рачуноводству до дана лицитације, а и на дан овај.

Из рачуноводства суда општ. вар. Београда
24. Августа 1991 год СБр. 12.908

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
држан 31. Маја 1891. год.

(Свршетак)

Дакле 10 су прогив 5 за, и тако је решено да се празници не рачунају за дијурну.

Сад имамо извештај о плацу савезничког друштва (Секретар прочита препис). Дакле комисија предлаже, да се тај плац неуступи, већ да се паркира.

М. Велизарић. За тај терен знам да је решено у одбору да се гимнастичком друштву уступи. Али после тога решења требало је да следује и одобрење надлежног министра те да оно постане пуноважно. Но то није следовало и према томе сматрам као да им није ништа ни уступљено. Осим тога кроз то земљиште, по регулационом плану пролази сада пут и тиме друштво не би ни могло зидати зграду што је наумило да зида. За то мишљења сам да се решење одборско уништи.

Председник. Усваја ли одбор мишљење комисије. (Усваја).

Сад имамо три акта која је благајник упутио да се одобре извесни издатци учињени по наредби бившег председника и то 110 дин. датих за прављење пројекта за регулацију и 95 дин. такође око регулације и 370-30 динара по рачуну г. Јоце Јовановића инжењера датих му за пут у Љубљану да види водове. Чујте та акта (Секретар прочита).

Усваја ли одбор ове издатке?

М. Марковић. Ја мислим овај последњи рачун да се не одобри јер нас је човек преварио, него нек остане за другу седницу. Она два друга рачуна да одобримо.

Председник. Добро. Онда овај рачун г. Јоцин остаје, а она два друга одобрава ли одбор? (Одобрава).

се зове проија. Видели смо, да је то пролазна својина, лична, условна, променљива; видели смо, да је то била награда за учињене услуге владоцу или држави; видели смо да је била супротна баштини. А сад да пређемо на најкарактеристичнији облик својине средњег века — баштину.

БАШТИНА.

Баштинско право у свију Словена беше основа државним и грађанским односима; с њима бејаху свезане све друштвене поделе, те према томе, баштинско нам право износи на светлост оне одношаје, који владаху у то доба државом.

Земља, на којој беху настањени Срби била је у опште својина врховних господара а све једно је, да ли су ти господари владар, властела, црква или себар.

Добро ваља разликовати „државу“ од „баштине“, јер какав велики властелин може имати неку покрајину у државу, али та држава не мора бити његово имање, то јест баштина. Баштина у опште то је непокретно имање, које је наслеђено од предака

Председник. Сад долази молба Пироћана, наших лифераната плоча. Ја ћу да вам у кратко реферирем о томе. Ови лиферанти долазили су код мене лично и доказивали су како је њима врло велика неправда учињена тиме, што им се тако многе плоче одбацују, па су тражили начина како да се то удеси те да им се толике плоче не одбацују, Ја сам их упутио на уговор да се њега држе и да по њему траже оно што имају. Услед тога они су поднели мени молбу и жале се на то и на основу тач. 11 уговора моле да о пријему и одбацавању донесених плоча, реши стручна комисија предвиђена тачком 11 уговора. По тој тачци уговора, тај, тако рећи изборни суд, саставља се из три лица од којих једнога члана бирају лиферанти а једног општина, а она оба договором бирају трећег.

Тражећи да изборни суд реши тај спор, он је са своје стране изабрао за суд г. Милана Петровића-Обућину инжењера и моли да се и од стране општине одреди једно лице како би се убрзо могла свршити ствар. Ово је прва партија коју предаје и моли да се што пре сврши с њом иначе вели он не може одржати уговор.

М. Јовановић. Господо, ја сам у комисији за примање ових плоча и не могу да разумем ово тражење господи лифераната да се одреди некакав изборни суд или комисија вештачка. Ствар је врло проста. Ту не треба стручног знања; ту ваља премерити димензије плоча па се одма види да ли је испуњен уговор или није. По уговору се тражи дебљина плоча од 8 сант., дужина 0-09 метара а ширина 80 сантим. То умеју и не стручњаци измерити. Но они сигурно сматрају да могу да то чине по уговору кад донесе и плоче као ова књига (показује једну танку разлисталу књигу.) Ова се књига није раздвојила али је на путу да се кроз кратко време разлиста. Тако и лиферанти донесу неке плоче које су по средини напукле по дебљини. Ми кажемо: па то не ваља, распрсла је, а они веле: не, још је једноставна. Ви то морате да примите!

У уговору стоји: ако су плоче из топчидерског мајдана морају бити дебеле 10 смт. а 8 ако су од пешчара пиротског, а лиферанти и то тумаче произвољно. Они донесу н. пр. плочу која је с једне стране дебела

5 а с друге 11 сант. па кажу 5—11 чини 16 подељено са 2=8 а то значи веле да плоча има прописну дебљину од 8 сантим. Међутим за мене и за остале јасно је као дан, шта се хтело кад је се рекло да плоча мора бити дебела 8 сант. Ако се дакле мисли да ће ко моћи друкче да резонује као вештак, нека се и позове а ја мислим да то није потребно, јер ће сваки који има уговор пред собом и очи да види, умети да оријентише и да каже да лиферанти нису у праву.

М. Велизарић. Резоновање г. Мате правилно је и ја налазим да ни друга комисија не може наћи нешто што не стоји, тек ми треба да одобримо нову комисију кад лиферант није са оценом прве комисије задовољан. На то лиферант има права по тач. 11 уговора и не треба да му то право споримо, тим пре што не доноси општини никакву штету.

Ф. Васиљевић. Мени се чини да лиферанти немају права на то што траже; они су донели рђаве плоче и ми смо их одбацили. Ако им се чини криво — нека туже суду па нека суд бира вештаке па шта они пресуде. Само ми треба да их натерамо да поступају у свему по уговору а ако им одбацимо добар камен као рђав суда има па нека туже

М. Велизарић. За ову ствар не тражи се други суд него изборни, што лиферант захтева на основу уговора.

М. Марковић. Колико сам запамтио тражењу лифераната, мени се чини да они не знају шта хоће. Они би хтели да се одступи од уговора и прими оно што не одговара условима. То им је главно тежиште. Кад би они долазили да им је комисија рђаво мерила плоче, ја би пристао и на избрани суд, али они то не износе већ траже да им се на некакав начин прими као добро оно што није, онда то не може да буде (чује се: да се прочита молба).

Секретар чита молбу Ђирковића и Радивојевића.

М. Велизарић. Чули сте да лиферант тврди да у шкварту има и таквих плоча које одговарају условима, а наша комисија опет тврди да их нема. И шта нам остаје у том случају него да у интересу правде изберемо изборни суд.

или добивено од цара (краља) као награда за извесну услугу, учињену лично њему или држави.

Мајков у своме чланку „Баштина у старих Срба“*) вели:

„Мисао о сопствености државној још се тада не беше развила у Србији: све земље с доходима сматране су као сопственост државног владоца и звале су се земљом и хазном краљевском или царском. Владоци су по својој вољи располагали земљом, могли су је продати или поклонити као своју, а не народну сопственост.“

Да ово неје истина, лако се може потврдити повељом краља М. лугина*), којом преписује Грачаници нека села, места и људе, који живе на њима.

Сва се држава онда звала царском земљом, али то неје било у значају својине већ у значењу власти. То се очито види из 42. чл. Душ. зак. где се вели:

„Да нико, ни господин цар, ни краљ, ни госпођа цараца, не може никоме оду-

зети баштину, нити је купити, нити заметити.“

Овим се чланом ишло на то, да се цару ограничи куповање и отимање туђих имања, а то је уједно и доказ, да је царева својина одвојена од државне.

У доба, кад су се племена почела распадати на поједине породице и кад поглавари пломенски са својим породицама место патријархалног почели себи присвајати више државни значај — онда је и породична својина, која је дотле важила као опште имање целог племена, постала имање ове или оне породице. Сви Словени у опште сматрају земљу, на којој станују, као основицу своје снаге. Отуда властела сматраше, да јој извор снаге лежи у области, којом управља, а не у чину, који је добила од краља или од цара. По томе, властитост је била преча од чина.

Од памтивека, дакле, седеле су породице на својој земљи, коју су сматрале као своју својину и никако несудали, да се то имање одвоји од њих, већ су га као наследство предавали од оца на сина, на-

*) Гласник срп. уч. друштва. Књ. 33.

*) Monum. Serb. 62—63.

М. Јовановић. И ја се слажем с предлогом г. Велизарићевим да се састави изборни суд. Ми би сад требали да у одбору изберемо једно лице јер су лиферанти наменовали за члана г. Милана Петровића-Обућину инжињера кога ја познајем као човека потпуно савесна а за овај посао и сувише спремна. Само би вас молио да наредите: да лиферанти издвоје те плоче које по њиховоме мишљењу одговарају условима а да комисија не дангуби чекајући док они претурају поједине плоче. Ми смо се сада при прегледу доста забавили. А да то не би био случај и код ове комисије најбоље је да се те плоче предходно издвоје од оних за које ни сами лиферанти не мисле да одговарају уговору и кад се то учини онда да се састане комисија па шта комисија нађе мени је право. А требало би још наредити да се уклоне оне плоче које леже читав месец дана а нису ни за што мањ да се њима кровови покривају.

Р. Драговић. Не би се сложио ни са г. Матом ни са онима који би хтели да се избере од одбора један члан у изборни суд. У уговору се вели да ће то бити стручна комисија а са тога нека остане иста комисија и нека јој се дода на прилику г. Капетановић. Та комисија нека се састане и реши: имају ли право лиферанти или не. —

Бока Новаковић. Као што акт тај гласи он тражи да суди избрани суд. Овде се о том избраном суду говори. Ја не знам, да ли у условима стоји да тај суд суди. Ако не стоји онда како је могла та тачка у уговору да уђе. Ја нисам за то да суди избрани суд.

Председник. Ја сам узео тај уговор из инжињерског одељења, и донео га овде.

Б. Новаковић. Ако стоји у условима да суди избрани суд, онда тако мора и бити, а ако не стоји онда не може и у таком случају нема места да пристајемо на избрани суд.

М. Велизарић. Пре сваке лицитације састављају се услови. На основу тих услова прави се уговор, а кад се уговор потпише, услови више на вреду. Сад, ако је што при прављењу уговора изостављено или додато, па је на то предузимач пристао, за штету ванешену општини тим изменама, не одговара предузимач, већ онај чиновник општине

који је измене у уговору унео, па нека се општина с њиме и рачуна.

М. Јовановић. Ја не знам од куд је ово ушло у уговор, али је оно ту. Ја се тога никако не би плашио. Онај који је склапао уговор није могао мислити да ће бити спора о мери, него само о роковима. Ко год хоће да мери не може дрвче да учини него онако како је, мањ ако хоће да се мери и једна и друга страна, па ако изађе 8. онда да му се призна.

Бока Новаковић. Мени није познато, да смо уговор одобрили, а ако нема у уговору те тачке не може онда општина ни признати.

М. Марковић. Ја налазим да овде нема основа за парницу. У уговору стоји 11 тач. и то само кад су услови нејасни. Овде предузимачи нас питају о мери, а то не може да буде предмет парнице кад стоји изрично од 8—10 сантиметра.

По мом мишљењу овако треба да буде.

Да се општина строго придржава уговора и да сматра да нема места парници, а они нека траже. Ако би пристали на избрани суд, онда би требало прво да се бира суд, па да се изрече пресуда па да се жале и т. д. и тако да послови застану. Дакле да се држимо уговора па макар га и раскинули.

Б. Новаковић. Ја овде чујем где се говори, да овакав уговор може да важи за општину. С тога ћу да ставим једно питање. Кад би суд направио уговор, који би везивао општину, па не би био одобрен од одбора, да ли би могла општина да одговара. (Чује се: не може). Дакле кад не може што и ја мислим, онда не може ни овде да одговара. И тако ја не могу да гласам за избрани суд док не видим има ли у условима.

Илија Цветановић. По самој ономадашњој молби види се, да они нису испунили услове, јер су тражили, да им се призна по јевтинијој цени. Ми не можемо одступати од уговора и оно што је по уговору да се прими, а ако неће онда нека траже редовни суд. С тога сам да се молба одбије.

М. Марковић. Ја ћу да одговорим само односно услова. Нама би могли одговарати за грешку наши чиновници, а за предузимача то није обавезно. Но овде не може

бити предмет разговора о овом услову, пошто они хоће да им се прими са мањом мером. Ми смо сви сагласни, да не може бити друкчије него по уговору.

М. Велизарић. Ја сматрам да је општина обавезна да се држи уговора, и кад у уговору има тачка о изборном суду, што да их упућујемо на редовну парницу. Сваки суд мора казати да је по уговору надлежан избрани суд, а не редовни суд, па зашто да отежемо и дуљимо пут.

Ја сам предложио и сад остајем при томе да се дода комисији још г. Капетановић и да се усвоји и предлог г. Мате т. ј. да се одвоје плоче, за које предузимач мисли, да је комисија погрешно оценила па да одвојене плоче још једном пова комисија измери.

М. Марковић. Како да одступимо. Ја недозвољавам г. Велизарићу да каже, да не разумем оно, што говорим. Зар хоћете да ми доказујете као ненадлежни шта је за парницу а шта није. Ја се не разумем у ваше послове, а ни ви у мојим пословима.

Бока Новаковић. Ја ћу само мало да додам. Ни сам говорио против уговора у опште, него само против једне тачке. Сад ако хоће одбор да каже признајем ово, онда је то друга ствар.

Р. Драговић. Овде је јасна ствар. Тамо се каже, колико треба сантиметра. Комисија ни одбор није дужна да им одваја камен. Нека они то учине, па нек се види. Што они бацају на гомилу то комисија не може да диже плоче.

Б. Николић. Ја сам толико разумео, да је њима криво што им општина одваја и оно, што је окрњено на крају мало, и што им не каже одбаците ово и ово, а друго да им узме.

М. Јовановић. Дозволте ми један пример. Има плоча од 8 сант. дебелих али половина неваља. Нек одсече оно што неваља па ће се оно друго примити. Ја не могу да мерим тако па да комисија прими целу плочу. Општина на може камење да сече него нека они спреме. Има плоча сасвим добрих и комисија их није примила с тога што у уговору стоји да не сме бити дужа од једног метра а она је дугачка 1 и по метар. У уговору стоји да плоча може бити

зивајући га баштином или очевином. По томе, баштина се оснивала на праву независности или настањености.

Баштине су даване властели као награда за какве му драго услуге, или за храброст; цркви су даване из побожности, а себри их могаху и куповати. По томе, баштине би се могле поделити на властелске, црквене и себарске. Али разлика између њих неје велика; у колико је буде било, споменуће се на своме месту.

Баштина или племенито показивало је својину, која је као неприкосновена прелазила с колена на колена. Право је, дакле, речено, да баштина траје у веки.

Краљевске и царске повеље јамчиле су, да се баштина не сме никоме одузети, а и клетва је била бацана на сваког оног, који би ту заповест погазио. Осим тога и три члана Душ. законика заштићују баштину као својину:

Чл. 131. Властелѣ и властеличишти, иже се обретаю оу државѣ моеи, Срѣбли и Грѣци, што естѣ комоу дато имѣ прѣ државѣ моеи оу баштиноу оу хрисовоуди и држе

до дѣнась до сѣга събора, те баштине да соу тврѣде.

Чл. 30. И всѣи хрисовоуди и простагме, што естѣ комоу сътворио царѣство ми, и што въсохштѣть комоу сътворити, и тези баштине да соу тврѣде, такоже и прѣвѣихъ правовѣрнѣихъ.

Чл. 42. И до нѣстѣ волнѣ господинѣ царѣ, или кралѣ, или госпожда цараца, никомоу оузети баштине по силѣ ни коупити, ни замѣнити, развѣ аште си кто самѣ полюби.

Баштине су даване заједно са људима, земљама, селима, засеоцима, горама, планинама, међама, пашњацима, ливадама, водама — једном речи, са свима њеним *правинама*.

Ималац баштине звао се господар и имао је право да располаже њоме како је год хтео и умео. То сведочи чл. 39 Душ. зак.

Да соутѣ волнѣ ними или подѣ црѣковѣ дати, или за доушу ѿдати, или продати комоу любо.

Не само да је властелин могао слободно располагати својом баштином, него је и себар то могао чинити, што се види из 153 чл. Душ. зак.:

Да соутѣ волнѣ ѿтѣ своихъ винограды и ѿтѣ земљи баштине у прикию ѿдати или црѣкви подложити.

О томе, да је господар слободно могао располагати својом баштином, имамо још врло много доказа, од којих је један повеља Уроша V. којом поклања Мѣет двојици властелина.*) Ту се вели:

... како да имѣ те тврѣдо до вѣка, любо подѣ црѣковѣ за доушоу подписати, оу прикию дати, продати, харизовати, замѣнити; коудѣ имѣ хотѣнѣ ѿбратити како и всаку свою суштую баштиноу.

Али баштина, ма колико да је била независна, могла се ипак у извесним случајима одузети. То је могао учинити само владалац ако би се уверио, да господар те баштине неје му веран, или ако добије сигурних доказа, да тај баштинар иде и снује нешто против државе.

Познато је, како је неки властелин Обрад Драгојдлалић**) обећао Хиландару своју баштину. Али баш у то доба он постане

*) Аврамовић: Споменици II. 47.

**) Monum. serb. Nmr. 493.

30—85, а ове имају 86—90 и те су лепе, али не одговарају условима. Сад шта ћу му ја. Нека они одсеку, па да се прими. Заиста мени изгледа дрско од тих предузимача како могу да говоре, кад у уговору стоји 8 сант. а они донели тање, па ипак траже да им комисија по мери прими. Ако су незадовољни са овом комисијом нека се избере друга. Ја немам ништа против тога.

М. Маринковић. Има једна тачка у уговору у којој се вели: чим се сврши пријем плоча, лиферанти су дужни да ублоне непримљене плоче с оног места и да их пренесу даље а ако то не учине онда да то учини општина о њиховоме трошку.

Ја мислим да су они то требали да учине у року од 24 сата после прегледа и да су они то учинили или општина о трошку њиховом, онда овога спора не би било.

Председник. Више јављених говорника нема. Да решимо ствар. Ја ћу ставити овако питање: ко је за то да им се учини по молби, гласаће — за; ко је против — против.

Гласали су: против Дашковић, К. Б. Мијаиловић, Раденко Драговић, Р. Петровић, Љуба Јовановић, Ф. Васиљевић, Марковић, Мата Јовановић, Најдановић, Цветановић а за Марко Велизарић, нису били кад је се гласало Азријел, Ник. Р. Поповић, Ј. Тадић, Капетановић, Главинић; нису гласали Ђока Николић и Ђ. Новаковић.

За овим председник закључи састанак у 10 часова.

држан 3. Јуна 1891. год.

Председник. Састанак је отворен. Изволите саслушати протокол прошлог састанка (Секрет. прочита)

Имали ко да примети на састав проткола?
К. Главинић. две су ствари не потпуно изведене у протоколу.

Прва. Ја нисам предложио, да се ублаштини општина у своме имању, — то је раније решено. Ја сам тражио, да се нареди инжињеру да посао о томе продужи.

Друга. Односно откупа земљишта код резервоара водводна комисија није предложила од кога баш лично да се одкупи него од једнога од њих двојице.

У том смислу нека се протокол исправи (Усваја се)

Председник. Има ли још кошта на проткол да примети? (Нема)

Оглашава да је протокол примљен.

Сад има реч г. К. Мијаиловић.

К. Б. Мијаиловић. Стоји одборска одлука да се топциска пијаца загради

То још није учињено. Ђубре се не носи на бару венецију, него га носе у палидули.

Кад има решење нека се изврши.

Председник. Што се тиче ограде то ће се нар дити, да се одлука одборска изврши.

Што се тиче ђубрета данас је издата наре ба, да се ђубре почне носити на општинско земљиште (Врло добро)

Д. Најдановић. И ја имам једно питање. Решено је да се набави један кантар и на мести код рампе код монопола. Тај кантар набављен је и до данас још није намештеп, него стоји код ђумрука растурен као оно што се растурају коцке. То треба наместити што пре, те да трговци имају олакшице. Ђуди се, као што сам јуче чуо, свађају због тога и питам, зашто то није до сад учињено кад је то решено, да се брже уради као у телеграфу што се ради?

С. Карацешкић. То је остало да се одреди место гди ће се наместити. После је наступила зима. Сад је опет покренуто то питање да се продужи рад (Инжињер. Због велике воде не може да се намести. Пројект је свршен)

Председник. Држим да ће те овом изјавом бити задовољни. Што се тиче камења наређено је да се носи где треба (задовољни смо)

Ђ. Димитријевић. Молим вас господо. Свима нама је познато, да наши општински лекари имају толико много послова око вршења санитарских прегледа, да не могу да стигну да лече болеснике, те је дошло до великог броја. С тога је потребно одредити једно стручно лице, које ће вршити хигијенске послове по школама основним, па том приликом да тај посао врши и у сиротињском дому а и Свето-Савском.

Ја мислим за то, да се за овај посао узме један нарочити лекар и предлажем одбору да то усвоји.

Ј. Тадић. Ја мислим о овом предлогу г. Бокином, као врло важном, треба мало озбљније промислити.

Треба узети у обзир положај и посао наших општинских лекара.

У сваком кварту имамо по једног лекара. Ја не знам, да ти лекари нису у стању једанпут недељно обићи школе. То није много, а због тога неби се никад могао сложити са предлогом г. Бокиним и то из овога наведеног разлога (Тако је).

И. Цветановић. Ја сам тео то исто да кажем што и г. Тадић. С тога и ја писам да се узме још један лекар.

Ђ. Димитријевић. И пре кад није била у општинским рукама самоуправа, било је толико исто лекара као и данас. Тада ни су биле проститутске радње у општинским рукама, већ су надзор вршили лекари државни. Сад то раде наши лекари, а тај посао пије мали. Даље, пре је било мање становника у Београду. Данас има скоро 60 хиљ. Дакле скоро дупло, а лекара исти број. Сем тога Енглезовац колики је. Привиком решења буџета ја сам предложио, да се узме још један лекар, па је онда одложено до бољих прилика.

Држим да је мој прдлог умесан и мислим да не треба да се преко истог прође тако па да се просто одбади као што то од неких чујем.

Р. Драгојевић. Ја не знам шта је побудило г. Боку да излази са оваким предлогом. Нашах лекара има 6. у Београду па и они не врше послове како треба. Нисам да им се даје још когод у помоћ. С тога сам да се предлог одбади.

Ј. Тадић. У првом мом говору о овоме ја сам казао, да је предлог важан и врло озбљан и за иста треба водити рачуна о њему. Сад баш кад је г. Ђока изашао с тим предлогом ја би молијо председништво, да оно предходно изради правила о дужностима лекара и о пословима које они имају да врше у својим квартовима. Кад видимо какви су им поскови онда ће мо оценти да ли могу да сташу на послове или не; и онда ћемо решити.

Авра Одловић. Ја кад бих био уверен од стране председништва, да су наши општински лекари толико оптерећени да не

издајник, и владалац га за казну лиши те баштине и да је другоме у пропцију

Када властелин баштинар умре, онда његова баштина предази на његово потомство. То се види из 40 чл. Душ. законика, који вели:

Кои властелинъ иматъ дѣтцоу, или не иматъ и оумреть, и по његове смрѣти баштина поуста останеть, аште се обрѣштеть одъ његова рода да третѣго братоучеда, то да иматъ еговоу баштиноу.

Издаја је, дакле, била узрок за одузимање баштине властелину, али себар губио је своју и за много мањи узрок, на пример ако је неје хтео обрађивати. То се види из 153 чл. Душ. зак где се вели:

Людѣ, кои имаю свою баштиноу землю и виноградъ и коупленице а виноу да естъ работникъ на томъ мѣсте иномуу господароу, чѣе боуде село, да несть воланъ оузети онаи виноградъ.

Баштина је била ослобођена од сваког државног данка и свију великих и малих работа. Али у томе је било изузетака у корист највише власти, јер су морале да

дају кође и да војују по закону, као што се види из 41 чл. Душ. зак. Ту се вели:

И баштине вѣсе да соутъ свободне, отъ вѣсѣхъ работъ, развѣ да давають конте и воискоу, да воюють по законуу.

Новаковић у свом издању Душанова законика, у члану 39. који одговара овоме, што га сад наведосмо, има место речи *коњи реч соѣ*, али то неће бити тако, јер се никако не може узети за ондашње прилике, да је и властела, као повлашћен сталеж, плаћала данак у новцу или житиу, као прости секаљници. Да је властела заиста давала кође, а не соѣ, може се већ и по томе судити, што исту установу видимо и у целој западној Јевропи тога доба.

Властела имађаше друкчије право на баштину, а друкчије црква. Исто тако видимо и себре, да имају баштину, само што су њихове баштине мање по простору и обично ненасељене. Осим тога властеоска баштина разликоваше се, као што смо рекли, од себарске у томе, што је властелин био много независнији, самосталнији као господар баштине, него ли себар; власте-

лину се само за највећу кривицу (издају) одузимала баштина, а себар ју је губио за много ситнију ствар.

Да су и неблагородници, дакле себри, могли имати баштине, ево доказа. Чл. 153 Душ. законика вели:

Людѣ кои имаю свою баштиноу землю, и виноградъ и коупленице и т. д. Овде се разумевају они проси земљорадници, који су били царски поданици, а становали су на својој земљи, која пеје била ни царска ни властеоска баштина.

То се исто лепо види из оне важне хрисовуље, коју даде Стеван Дечански манастиру Дечанима.*) Набрајајући лица, која даје својој задужбини свети ктитор вели:

„Такожде и прокопне богдановиќа съ братомъ и съ селомъ, с палежи и съ вѣсми оу брѣсковској жоупѣ и оу любовильској жоупѣ марко костикъ и с дѣдомъ и съ селомъ табљчиномъ и чрѣни моу врѣхъ заседие сукомѣштици сѣно да се си коси. власи ратившевци и своими мѣтлами.

*) Monum. serb. 83

могу да сврше своје послове свуда, ја бих гласао за овај предлог.

Ну, ја сам имао прмликe да видим њихове недељне извештаје и у њима је врло мало случајева, који би показали велики посао. Да ли они имају сем тога више полова, не могу да знам с тога. што су ти извештаји детаљни.

Али, ако су само онолики послови онда би ја још кога шкартирао. С тога бих молио председништво, да ову ствар одложи за идућу седницу, када ће председништво изнети те њихове извештаје бар за месец два дана. По моме мишљењу изгледа ми, да ћемо још шкартирати кога, а не да увећамо.

Раденко Драговић. Ја не би по томе ништа радио, но би само паредио лекарима, да прегледају и школе.

Председник. Пошто нема више говорника пријављених, то ову ствар скидам са дневног реда.

Сад има реч Ђ. Николић.

Ђока Николић. Господо Мислим још пре годину или две одбор је решио, да се направи нов кантар на „Батал-цамији“ — један да се скида пиће, а други да се мери храна. На томе се почело радити, па наједаред стало. Незнам шта је томе узрок. Ето сад долази нова година, па нема гди да се мери. Зграда је она сасвим покварена и у њој се не може дочекати зима. Могло би председништво да се постара, те да се према решењу одборском што пре кантар подигне.

Дим. Најдановић. Г. Ђока напоменуо је да би требао још кантар да буде на пијаци због тога што има наједноме, да се мери жито а на другом пиће. То је могло бити потребно пре годину дана. Али пошао се бурад од сад морају да мере и цеметирају онда није ни потребан тај кантар јер се пића неће више ту мерити.

Због тога ја мислим да само треба оправити стари кантар и ништа више.

Ђ. Николић. Ја опет мислим да сељаци неће морати да цеметирају своју бурад и зато не би било ружно да се овај кантар удеси те да људи не морају да најме 3—4 амала да скидају бурад ради мерења. У осталом тешко би било тражити да се

бурад сељачка цементушу кад цемент после неколико година отпада.

К. Б. Михаиловић. Закон је уредио ствар о којој се говори једном за свагда и то се односи на све и на сељацима и на грађане. Кад дотера вино или ракију он мора да цеметира а кад му се том приликом подмери буре, излишно би било трошити паре на набавку кантара.

Д. Најдановић. Кад постоји закон да железница ни даје не примају не цеметирано, па ни сељаци не могу имати не цеметирану бурад, онда би — како рече г. Коста — излишно било трошити паре на ово.

Ђ. Димитријевић. Ја питам шта је с мојим предлогом, који сам мало пре учинио? (Продлаже се за сад.)

Сима Милићевић. Становници Новог Селишта моле да им се да осветљење. Пошто тамо станују многи радници код монопола, железнице и т. д. који иду доцкан кућама с посла, то би добро било кад би се тамо дало неколико фењера.

Председник. То је питање за председништво и ја ћу учинити што се може.

А. Одавић. Односно предлога г. Ђоке Николића ја имам да кажем, да је у колико се сећам, решено: да се кантар, који је покварен, оправи. Ако је тако онда то треба и учинити. Но пошто се баш тачно не сећам, како је то решено, најбоље би било да се одборско решење изнесе пред нас још једанпут те да знамо како оно гласи.

К. Главинић. Ја неznam да ли господа тако рђаво разумеју ствар или се нарочито бркају.

Решење је донето: да се зграда у којој је кантар прави нова, која ће бити угодна за рад, јер садања зграда неваља, међутим кантар је добар и њега не морамо куповати. Но то решење одложено је на извршење за допије. И ако налазите да је зграда дотрајала и да је време да се руши онда то да се нареди и то је све.

Инжињер. Зграда те није прављена с тога што је се мислило да ће све на трошаринским зградама да се мери. Пошто се сад зна да се ништа тамо пеће мерити онда нема се шта друго да чини но да се изврши решење одборско (Тако и треба)

Љуба Јовановић. Ја држим да би било време да се цена хлеба смањи пошто је цена брашна пала. Требало би оборити на грош и 5 пара.

Председник. То питање ја узимам да изнесем идуће седнице на дневни ред пошто прибавим податке о ценама брашна и т. д. Пристајете ли на то? (Пристајемо.) Сад прелазимо на дневни ред.

Изволте чути извештај комисије која је прегледала Краљ Миланову улицу од „Лондона“ поред двора нарочито страну поред самог двора.

Секретар чита наведени извештај

Председник. Као што сте чули по извештају неби требало да се набављају оне справе помоћу којих би се вадило кестење и пресађивало на местима где треба, већ место тога предлаже се проширење тротоара на неким местима како би се сачувало кестење од поништавања.

Пошто ће овди бити шири тротоар само због тога кестења, то комисија предлаже да сопственици плате за тротоар сам онолико колико су плаћали и други а вишак у колико је тротоар шири да падне на терет општине.

Д. Најдановић. Ја неби био противан томе да се овде прави нешто шири тротоар него на другим местима те да се сачува кестење, али сам противан томе, да тај вишак падне на општину већ на сопственике чија имања добијају у вредности.

Председник. Ради објашњења да кажем то, да нема нигде ширега тротоара од 5 метара, по овде се одступа изузетно од тога и то би се хтело да стави на терет општине

Инжињер. Овде ће негде да буде и 6 метра широк тротоар а по закону може бити на рачун сопственика направљено само 5 метара.

Раденко Драговић. Ја мислим да се прави такав тротоар али да га плате они поред чијих се имања прави. Неће бити право да цело грађанство подноси овај трошак, него они, поред чијих се имања прави тротоар. (Чује се: а зар се цео Београд не шета тамо.)

Председник. Пристајете ли на овај извештај или не. (Раденко: ја не)

За доказ томе може служити и ово: У Душан. законнику има наређење, да проију нико не може ни купити ни продати, ко нема баштине. А како су себри били проијари, то следује, да су могли имати и баштине.

Осим тога и 43. чл. Душ. Законика потврђује то исто, јер се ту каже:

И властела и ини людие кои имаюгъ црккви баштинне въ своихъ баштинахъ и т. д.

Установа тих себарских баштина била је од најблагодотворнијег утецаја по развитак српске државе у оном правцу, који води срећи и благостању. Оне су биле једини отпор који се стављао на супрот себичним тежњама грабљиве властеле, која је хтела да сва та ситна, раскомадана имања скупи у једно и да од тога начини себи основицу, која ће јој служити на то, да приграби у своје руке сву политичку власт

На западу Јевропе тај се процес (то јест груписање имања) извршио у 8. и 9. веку, за владе карловинговске династије. У старој српској држави то се почело у 10. веку, али се развијало полаганом у толико,

што је и краљ имао рачуна да се то што спорије врши. Њему су, на име, природни савезници били ти непривилеговани сталези па је њему било у интересу, да се тај ред људи још ојача, а не ослаби. Властела се борила против њега о превласт и свака се страна трудила, да ослаби противника и његове савезнике; отуда је властела прво наумила да сатре те слободне, себарске баштине, које су јој непрестано биле трн у оку. Осим тога слободан живот тих себара баштинара био је врло саблажњив за властеоске отроке, који су желели да се ослободе свога несносног и тешког ропског положаја, па да и сами постану слободни, то јест себри.

Али има једна нарочита врста баштине, различна и од властеоске и од себарске, а то је црквенска, манастирска баштина.

*Манастирска баштина**) У прво време хришћанска црква неје имала никаквог имања

*) Види: Monum. serb. 14, 91, 98, 61, 78, 79, 80, 66, 74, 76, 78, 82, 83, 122, 263. Хиландарски практик, Атовски акти стр. 87. Повеља митроп. Јакова и Душ. Законик чл. 30, 98, 67, 195, 35, 34, 33, 26, 23 43 и т. д.

а црквени служитељи издржавали су се поклонима које су добивали од својих верних. Али мало по мало када се хришћанство све већма развијало, ти поклони беху све већи и знатнији, те се благо поче гомилати по црквама и манастирима. Раскошни византијски владатељи обдаривали су храмове Божије богатим поклонима, а њихови поданици следоваху њиховом примеру.

И тако, када су Срби примили хришћанство, цркве и манастири већ су располагали великим имањем. Српски владари, махом верни подражавачи свију византијских обичаја, несудећи да изостану иза цариградских императора, те трошаху силно благо које на зидање нових задужбина, које на обдаривање оних, што су већ постојале.

(наставиће се)

www.onda.bg

Онда да гласамо.
Ко је да се усвоји извештај тај ће гласати за, а ко је против тога тај ће гласати против.

(Гласали су за: Ђока Николић, Милутин Марковић, Јован Тадић, М. Цветковић, К. П. Михаиловић, В. Виторовић, Мата Јовановић, Н. Р. Поповић, Милан Капетановић, Ристо Петровић, Ђорђе Димитријевић, Одавић, Главинић. Против: Сима Миличевић, Раденко Драговић, Љуба Јовановић, Најдановић, К. Б. Мијајловић, Радоје Ђирковић, Лаза Дашковић и Цветановић.)

Оглашујем да је извештај већином гласова примљен.

Председник. Сад чујте други извештај комисије о школи на Енглезовцу. (Секретар прочита.)

С Милићевић. Кад је овај посао поверен комисији и она је тако нашла држим да можемо усвојити. Она је све имала у виду и уверила се да се сви крајеви задовољавају.

М. Јовановић. Господо. Ја сам био на лицу места и гледао план, па неби се могао сложити са извештајем. Они су отишли далеко. Та школа која се има подићи на источном Врачару има да подмири потребе једног дела источног врачара и Енглезовца. Ако би се подигла школа тамо било би сувише далеко за децу из других крајева. Та парцела долази у њиве на средини. То је по мом нахођењу далеко јер цео источни врачар почев од двора морао би да иде у ту школу. Међу тим постоје две парцеле ближе и то једна на углу „београдске“ и „крунске“ улице. Истина та је парцела нешто мања, али то не смета. Друга је парцела она између крунске бунарске и улице VIII. Ја би био мишљења да се ова парцела узме.

Н. Р. Поповић. Поводом разлога г. Матиних и ја ћу коју рећи, пошто је и мени то место познато. Поред разлога наведених од г. Мате стоји и тај разлог што околина око плаца, који комисија предлаже, није кадрисана. Парцела та доиста је већа од ове, за које се сад предлаже да се узме за школ. плац али би она послужила већином за оне који су ван рејона, а околина је скоро сва празна, а само је десна страна пуна, и тако деца би имала много да пугују до школе. Тако би се оно што би се хтело постићи обихло, ако би се усвојило мишљење комисије. С тога мислим да комисија није имала на уму ово, кад је тако мишљење дала па нисам за то да се прими.

М. Капетановић. Нас је руководило то, што има већи простор. Овај опет други плац био би велики, али ту има једна кућа да се откупи. Сад кад доиста изгледа да је плац који комисија предлаже далеко можемо узети овај други.

М. Јовановић. Ја кад сам казао да се узме овај други плац, замишљао сам да се узме до оне куће. Ту има 75 метара дужине и 45 метара ширине. То је довољно за школу. Слободно можемо узети тај плац и имаћемо довољно за школу. Дакле то је плац између улице бунарске крунске и улице № 8.

Д. Најдановић. Пошто сам се уверио о плацу што предлаже г. Мата да је бољи и удеснији, то немам ништа против његовог предлога.

Ђ. Димитријевић. Има ли какве разлике у цени.

М. Јовановић. То је једног истог сопственика г. Гранта.

Председник. Овај плац треба општина да одкупи, да не би други узео, јер нам треба Г. Мата је обратио пажњу на то, да је онај други плац удаљен и мало насељен. Овај плац што он предлаже ближи је врачару и насељенији је и што је најважније то је што се деца лакше могу састати а тамо не могу, јер нема калдрме.

Н. Р. Поповић. Поред овога што рече председник ова предложена парцела има и ту добру страну што би деца долазила и из фишекциске улице, јер је пут одатле кадрисан и могућ за комуникацију.

Лаза Дашковић. Ја чујем да ће општина да се премешта с оног места на друго. Држава би требала да нам то да, кад и општина њој много што шта даје. (Чује се: то је друга ствар.)

Мата Јовановић. Тај плац коме мисли г. Дашковић, не може да послужи за ову цел.

Председник. Ставићу на гласање. Ко је за предлог комисије тај ће гласати за, а који је за предлог г. Матиних гласаће против. (Настаје гласање. По протоколу како су одборници записани 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 21 гласали су против, 2 и 6 гласали су за а 20-ти се уздржао од гласања.)

Гласело је 18 против, а 2 за, и дакле усвојено је да се прими предлог г. Матиних а неусвоји мишљење одбора.

Сад имамо извештај комисије о радницама у Душановој улици. (секретар прочита.)

Ради објашњења да кажем. Послови око откопавања били су застали и поводом овога, да би послови брже ишли наредио сам, те је г инжињер са одборницима образовао комисију да се ова увери, да ли се уговор од једног предузимача може пренети на другог као и што сте чули комисија је нашла да може. Сад то подносим одбору на решење. да одобри или неодобри.

(наставиће се)

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0-20 д	
б) За неуздан шнархерд	0-20 „	1.353
в) За узидан	0-40 „	15
г) За велики узидан шнархерд у гостионици	0-50 „	88.290
д) За чишћење димњака од два спрата	0-20 „	10.230
е) За чишћење простог димњака	0-10 „	324
уједно са пећима	0-10 „	324
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0-20 „	18.808
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0-75 „	

II. ИЗВОЖЕЊЕ БУБРЕТА :

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0-20 д	
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0-60 „	
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1-00 „	

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЛАРА И НУЖНИКА :

а) Од кубног метра	12-00 д	10.000
б) Од акова	0-60 „	114

IV. ПСЕТАРИНА :

а) Марка за пашче за годину дана	3-00 „	9.250
б) Обнављање изгубљене марке стјеје 1. динар		52.000

V. ГРОВАРИНА :

а) Гроб за децу	7 дин.	30.000
б) Гроб за одрасле	12 „	14.590
в) Мала гробница	555-2 п. д	14.424
г) Велика гробница III реда	998-39 п. „	3.260
д) Велика гробница II реда	1099-32 п. „	
е) Велика гробница I реда	1684-57 п. „	

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта	5 „
в) За свирање аженског оркестр (Дамен-Калеле)	20 „

II.

а) За 1 игранку у локал I-ог реда	15 д.
б) За 1 игранку у локал. II-ог реда	10 „
в) За 1 игранку у локал. III-ег реда	„

III.

а) За панораму на дан	5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, невно	10—50 „
в) За менаџерије и музеуме	5—15 „
г) Циркус од представе	10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50— „

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	00-5 дин
б) Буре од 6 акова	00-10 „
в) Буре од 9 акова	00-15 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 23. до 28. Августа 1891. год.

ТЕЖИНА КИЛОГР.	Ч Е Г А	100 к. просечна цена ДИН.
66	Брашна пшенична	20 50
10.000	Брашна кукурузна	16 —
1.277.993	Пшенице	18-50
14.530	Кукуруза	13 —
83.153	Ражи	17 80
123.263	Јечма нова	10-60
79.897	Овса	10 50
1 561	Пасуља	28 —
4.715	Кромпира нова	10 —
4.952	Арпаџика	21 —
3.082	Црна лука	10 15
308	Бела лука	45 —
	Шљива сувих	— —
2 451	Крушака	24 —
180	Јабучка	10 —
128	Ораја	30 —
12.328	Грожђа	28 —
	Воће разно	— —
	Сочива	30 —
	Сира	75 —
	Кајмака	140 —
	Сена	4-50
	Сламе	2-50
	Масти	130 —
	Рибе фришке	— —
	Свиња дебелих	87 50
	Сува меса	— —
	Меса говеђа сиров	— —
	Длаке говеђе	— —
	Црева урађена	— —
	Костију	— —
	Кудеље	— —
	Коже	— —
7 862	Цемент	— —
10.000	Катрана	18 50
114	Креча	3-40
52.950	Ћумура дрвена	8 —
9-250	Угљена камена	— —
52.000	Камена проста	— —
121.800	Дрвенарије разне	— —
30.000	Вина	49 —
14.590	Ракије комове меке	— —
14.424	„ шљивове меке	60 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.